

# EESTI MUUSEUMIVALDKONNA KATUSORGANISATSIOONIDE ÜHISPÖÖRDUMINE

## **Austatud Riigikogu kultuurikomisjon, Riigikogu rahanduskomisjon ja Vabariigi Valitsus**

Eesti Muuseumide Liit, Eesti Muuseumiühing ja ICOM Eesti rahvuskomitee paluvad valitsusel ja Riigikogul leida 2027. aasta riigieelarve läbirääkimistel võimalus pärandihoidlate rajamise rahastamiseks.

Pärandihoidlate rajamine Põhja-Eestisse, Tartusse ja Hiiumaale on Eesti kultuuripärandi säilimise seisukohalt vältimatu investeering. Tegemist on riiklikult väga olulise taristuprojektiga, mis tagab riigi poolt muuseumidele delegeeritud ülesande: riigile kuuluva vara säilitamiseks ja kaitseks, elementaarsed tingimused. Eesti on hetkel Euroopas üks vähestest riikidest, kus vajalikud tingimused puuduvad.

Eesti tugevus on meie kultuur – keel, ajalooline mälu ja kultuuripärand, mis on kandnud meid läbi ajaloo ning aidanud rahvana püsida. Selle hoidmine ja edasiandmine ei sünni iseenesest. Täna seisame silmitsi kasvavate riskidega, mis võivad pöördumatult kahjustada meie rahvuslikku mälu ja kultuurilist järjepidevust.

Eesti mäluasutustes hoitakse üle 7 miljoni museaali, üle 10 miljoni arhivaali ja üle 30 miljoni teaviku. Riik on viimastel aastakümnetel investeerinud olulistesse mäluasutuste hoonetesse, kuid muuseumikogude säilitamise tingimused on paljudes asutustes endiselt lahendamata. Ligikaudu kaks kolmandikku muuseumide kogudest paikneb tingimustes, mis ei taga kultuuripärandi säilimist.

Krooniliseks muutunud ruumipuudus tähendab, et Eesti kultuurimälu seisukohalt olulist ei ole võimalik nõuetekohaselt koguda, säilitada ega tulevastele põlvetele edasi anda. Nii tekib oht, et meie ühisesse kultuurimälu jäävad pöördumatud lüngad. Kultuuripäranditeadlikkuse uuring tõestab, et avalikkuse ootus riigile on selge: 94% inimestest peab kultuuripärandi säilitamist oluliseks ning 74% toetab täiendavaid investeeringuid kaasaegsetesse pärandihoidlatesse<sup>1</sup>.

Kaasaegne pärandihoidla on riigi kompetentsikeskus, mis tagab Eesti muuseumikogude konserveerimise, digiteerimise, säilimise ja kriisikindla hoidmise. Pärandihoidlate rajamise ettevalmistus on kestnud aastaid ning tegemist on Kultuuriministeeriumi prioriteetse taristuprojektiga. Õigeaegne investeering aitab maandada juba teadaolevaid riske, vähendada tulevikukulusid ja tagada Eesti olulisemate muuseumikogude säilimise tulevastele põlvetele.

Lugupidamisega

Eesti Muuseumide Liidu juhatuse liige Risto Lehist  
Eesti Muuseumiühingu juhatuse esimees Merily Marienhagen  
ICOM Eesti rahvuskomitee esimees Kai Lobjakas

---

<sup>1</sup> Allikad: Muinsuskaitseamet, Pärandihoidla; Civitta, Muuseumide pärandihoidlate teenuste eelanalüüs, 2022; Kultuuriministeerium, Kultuuripäranditeadlikkuse uuring / pärandibaromeeter, 2023.